

7 tips voor het maken van vragenlijsten.

1. Vermijd dubbele vraagstellingen.

Splits dubbele vragen op. Dus niet 'Leest u kranten en huis-aan-huisbladen?', maar 'Leest u kranten?' en 'Leest u huis-aan-huisbladen?'

2. Vermijd (dubbele) ontkenningen.

Vragen met een ontkenning zijn lastiger met *ja* of *nee* te beantwoorden. Laat mensen dus niet reageren op een stelling 'Ik ben tegen een rookverbod op het werk', maar liever op 'Roken op het werk moet toegelaten worden'. (Zie ook het voorbeeld onderaan.)

3. Vermijd vage begrippen.

Dus niet 'Ik vind het heerlijk om de stad in te gaan', maar liever 'Ik vind het heerlijk om te winkelen' of 'Ik vind het heerlijk om 's avonds uit te gaan'. Merk echter op dat ook *uitgaan* vaag is: dubbelzinnige begrippen zijn eigenlijk onontkoombaar. Zie de volgende tip.

4. Controleer vooraf de betekenis van centrale begrippen.

Een term als *uitgaan* betekent voor de één een avondje naar het toneel en voor de ander drinken en dansen. Licht een dergelijke term toe, splits de vraag op in deelvragen, óf stel vooraf vast wat bij de doelgroep van de vragenlijst de meest centrale betekenis van *uitgaan* is en interpreteer de antwoorden in dat licht. Zie ook tip 6 en 7.

5. Formuleer zo neutraal mogelijk.

Dus niet 'Vindt u ook niet dat het asielbeleid van dit kabinet erg hard is?', maar liever 'Hoe staat u tegenover het asielbeleid van dit kabinet?' En gebruik niet *junks*, maar liever het neutralere *heroïneverslaafden* in 'Heroïneverslaafden moet verplicht afkicken.'

6. Accepteer dat vragen altijd sturen.

De vraag 'Moet het kabinet het huidige asielbeleid handhaven?' en de vraag 'Moet het kabinet het huidige asielbeleid afschaffen?' zouden logischerwijs tot tegengestelde antwoorden moeten leiden. In de praktijk blijkt het gekozen perspectief de antwoorden echter flink te beïnvloeden. Interpreteer de antwoorden op vragenlijstenvragen daarom altijd in termen van de vraag die wordt gesteld: de mensen die vóór handhaven zijn, staan nog niet per se als één man achter het beleid. Als kwesties om een weidsere interpretatie vragen, stel er dan meer dan één vraag over.

7. Vertrouw niet op eigen intuïtie.

Controleer vooraf of de vragenlijst werkt zoals u dat bedoelde door een proefafname bij een aantal leden van de doelgroep. Vraag hun bijvoorbeeld de vragen te beantwoorden terwijl ze hardop verwoorden wat ze denken, of interview ze na afloop uitgebreid over hun interpretaties en de eventuele onduidelijkheden en invulproblemen.

Voorbeeld vragen met (dubbele) ontkenningen.

Hebt u

Een droom die u waar wilt maken	ja	☐	nee	☐
Weinig of geen beleggingskennis	ja	☐	nee	☐
Geen tijd om te beleggen	ja	☐	nee	☐
Geen groot belang om in te leggen	ja	☐	nee	☐

Als in een vraag een ontkenning staat als *geen* is het moeilijker met *ja* of *nee* te antwoorden.
Uit een advertentie van Robeco.